

Grön energi ett starkt mervärde men priset avgör

Grön Energi är ett begrepp som kommer att bli allt mer väsentligt, men lika viktigt är priset. Det finns en vilja att betala för miljön men man kan inte använda miljöargumentet som ursäkt för att slippa rationalisera säger samstämmigt Lennart Svensson och Bernt Hedlund vd i Örebro Energi respektive Råsjö Torv, två företag som går i spetsen för energinäringens fortsatta utveckling.

Foto: MICHAEL DAMKIER

Bernt Hedlund och Lennart Svensson, vd i Råsjö Torv respektive Örebro Energi.

Torvskörden 1995 blev bra, med ett resultat ungefär efter budget säger Bernt Hedlund vd i Råsjö Torv som också är en av huvudleverantörerna till Örebro Energi.

Mest stycketorv

– Vi skördade 1,4 miljoner kubikmeter torv som stycke-, fräs- och odlingstorv, mest stycketorv. Därtill hanterar vi cirka 300 000 kubikmeter träbränslen, bland annat genom vårt, med Örebro Energi samägda bolag Svea Bränsle AB. Vi omsätter med andra ord mer än 1,5 TWh energi i vår verksamhet.

Aktivt energiföretag

Örebro Energi AB är ett marknadsaktivt energiföretag. Idag ingår Örebro, Hallsberg och Kumla som delägare med Örebro som den dominerande parten. Örebro har elproduktion dels i kraftvärmeverket dels i några mindre vattenverk samt i ett helägt vindkraftverk. Dessutom har ytterligare ett vindkraftverk byggts. Det är finansierat genom andelar. Det var ett stort allmänt intresse av att köpa andelar i detta och man avser att gå vidare med ytterligare verk.

Hur ser Du på avregleringen?

– Jag tror inte att elmarknadsavregleringen ger någon större dra-

matik. Men vissa konsekvenser blir det. Vi står dock väl rustade i vårt område, svarar Lennart Svensson som inte tror att norsk el kommer att svämma in över landet. Den förs nog i första hand söder ut mot Europa.

” Vi kan garantera grön el”

Ja vi överväger att marknadsföra det. Det känns rätt. Vi har vindkraft, vattenkraft och biokraft - alltså grön el. Jag tror att kunderna kommer att prioritera detta, säger Lennart Svensson.

– Man får dock inte glömma priset, när det kommer till kritan är det slanten i plånboken som gäller, säger Bernt Hedlund som fortsätter.

– Jag tror i och för sig också att man är beredd att betala något mer för grön el, men vi får inte slappna av i rationaliseringssträvandena, det finns fortfarande mycket kvar att göra.

– Det håller jag med om säger Lennart Svensson, det finns många moment i bränslehanteringen som sannolikt kan rationaliseras.

Det är ju ett av skälen till att vi bildade Svea Bränsle. Ett bolag som handlar med träbränsle i mellan Sverige och ägs tillsammans med Råsjö Torv.

– Det finns mycket att göra, logistiken kan utvecklas och bränslemixar kan anpassas allt bättre.

Entrenörerna måste ersättas bättre!

– Ett problem är dock att det är mycket svag ersättning till entreprenörerna i skogen och faktiskt även till skogsägarna, säger Bernt Hedlund.

– Entreprenörerna har överhuvudtaget haft mycket svårt att investera någonting de senaste tio åren. Tvärtom har många fått lov att öka sina arbetspass för att överhuvudtaget få ekonomin att gå ihop.

– Min uppfattning är att priset på träbränsle måste höjas om vi uthålligt skall klara det här säger Bernt Hedlund.

Priset på torven är stadigt sjunkande

– Varje nytt avtal som tecknats har i princip medfört att prisnivån sänkts berättar Bernt. Ändock har Råsjö har under senare år anskaffat nya mossar genom förvärv och även utökat vissa befintliga.

– Vi har under de senaste 3–4 åren utökat med cirka 400 hektar.

I Fagersta håller vi just nu på att öppna en helt ny mosse för produktion.

Den svenska torvbränslekapaciteten
Branschen kan kanske klara en produktion på 6 TWh om man använder alla dagens iordning-

ställda mossar. Några av dessa marker ligger dock illa till och är kanske av de skälen inte de bästa.

– Men kommer ett beslut om kärnkraftavveckling eller får elmarknadsavregleringen ett prisgenomsnitt så ligger vi i startgroparna och har lämpliga marker i beredskap för energiskörd, framhåller Bernt Hedlund.

– Det är dock viktigt att myndigheterna samarbetar så att vi då också får de koncessioner som vi behöver.

Min bedömning är att branschen på cirka fem års sikt kan klara ytterligare 10 TWh. Ledtiden för oss i Råsjö är 2 till 3 år från beslut till klar mosse. Förutsättningen är förstas att vi får de koncessioner vi behöver.

Inte bara torvutbyggnad i södra Sverige

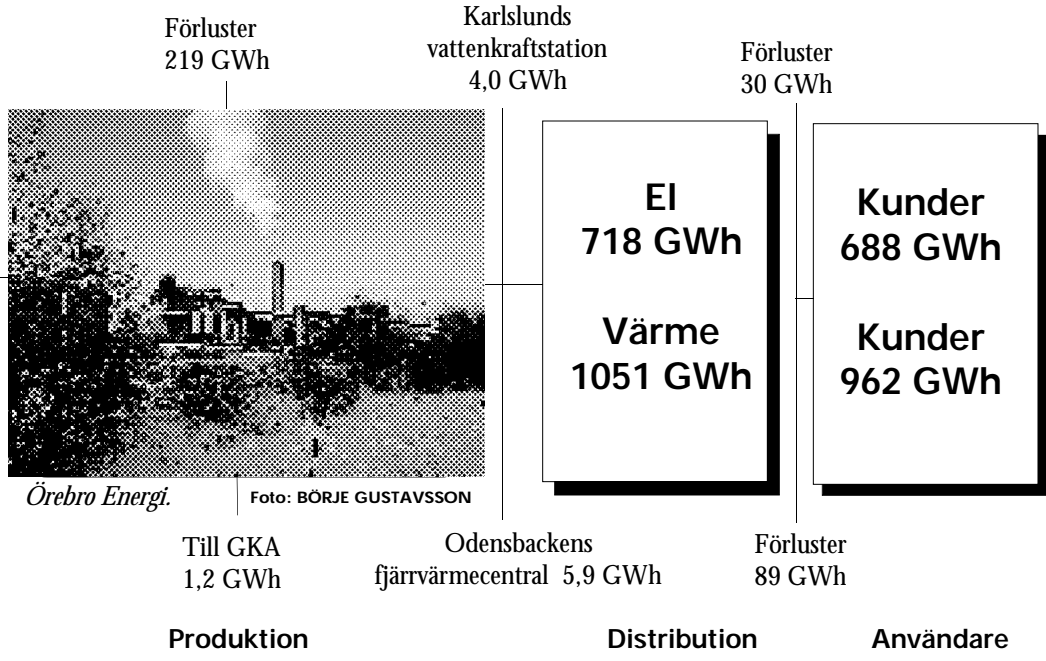
– Jag tror att vi också bör använda norrländska mossar för produktionen. Visserligen finns det många fina mossar här i södra Sverige men också väldigt många konkurrerande intressen.

– Ett intressant projekt som jag rekommenderar alla att studera är Haapavesi i Uleåborg i norra Finland som använder torv för spetslastproduktion av el.

Så visst kan vi bygga torvkraftverk i Norrland och istället för att transportera torv kan vi transportera el till södra Sverige.

Energikedjan 1994 i Örebro

Trä	591 GWh
Torv	198 GWh
Avloppsnätet, spillvärme	110 GWh
Kol	62 GWh
Olja	559 GWh
Råkraft	450 GWh
----	----
Elpannekraft	13 GWh
Tillförd energi	

Örebro Energi.

Foto: BÖRJE GUSTAVSSON

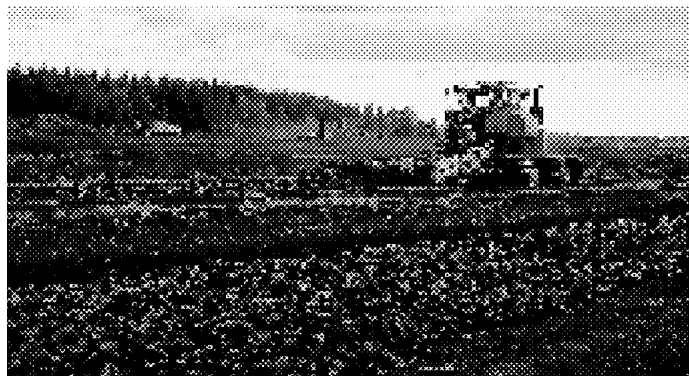

Foto: SPECIALFOTO AB

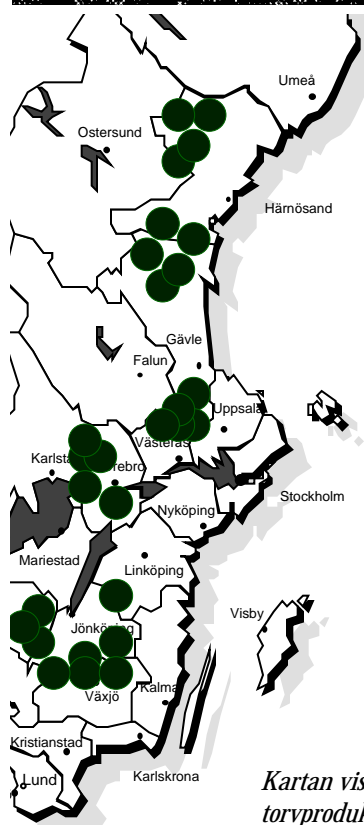
Torvskörd för Örebro Energi.

– Begränsningen är den så kallade midjan, kapacitetsbristen i överföringssystemet från norr till söder i mellansverige men den går förstås att åtgärda, säger Lennart Svensson.

Naturgasen då?

– Ja vi i Örebro Energi finns ju med i det mellansvenska naturgaskonsortiet. Det är klart att vi inte säger nej till att också få in gasen i vår bränslemix. Jag tror nämligen att gasen behövs på sikt. Detta oavsett om vi avvecklar kärnkraften. Jag tror inte att det räcker med att bara använda gasen på västkusten. Den behövs också i andra delar.

Kartan visar ungefärliga lägen för Råsjö 31 torvproduktionsplatser i Sverige.

Figuren visar energikedjan i Örebro, från vänster ser man mängderna av olika energiråvaror som omvandlas i kraftvärmeverket, kedjans förluster liksom även några tillskott från mindre produktionsanläggningar.

– Staten måste dock svara för investeringen i rörledningen annars kommer den aldrig att bli av, betonar Lennart Svensson.

– Det är också klart att gasen kommer att konkurrera med bioenergin om baslasten. Sen tror jag i och för sig också på att vi med hjälp av gasen kan höja kapacitet och verkningsgrader och därmed producera mer nyttigt vara med befintlig produktionskapacitet.

Flexibilitet och alternativ är viktigt

– Det är viktigt att ha flexibilitet och att positivt se framtiden an. Vi har fem pannor. Den vi använder mest är den "nya" panna 5. När vi byggde den 1985–86 så var det kol som gällde. Nu använder vi knappast någon kol alls, säger Lennart.

– Vi gjorde som väl var en tilläggsinvestering på 50 miljoner kronor redan från början. Därför fick vi en väl fungerande anläggning för biobränsle. Den framsyntheten var guld värd. I Örebro är vi bränsleflexibla.

– Det är dock något som är

svårt för mindre verk, framhåller Bernt.

– Där kan man inte ha ett flertal olika system standby utan är tvingad att satsa på ett system i taget. Mindre verk blir därför känsligare för eventuella kast i energipolitiken.

För närvarande ser branschen över sina äldsta anläggningar. De äldsta anläggningarna behöver ersättas och trenden just nu är bort från kolet. Därför kommer investeringarna i värmeverken att fortsätta även om beskedet om kärnkraftavvecklingen dröjer.

Gasens ekonomi måste garanteras

– Vår nackdel i Örebro är att vi inte ligger vid hamn. Vi har därför svårt att ha import av biobränsle som ett alternativ. Det är ju klart att vi satsar på inhemskt biobränsle som torv, trä och energiskog men vi vill gärna ha den möjlighet som gasen kan ge oss, men som sagt, staten måste garantera gasledningens ekonomi annars blir den inte av, avslutar Lennart Svensson. □

Av Lennart Ljungblom